

Aleg 398

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie udzielenia Wydziałowi Rady powiatowej w Sokalu subwencji na rozszerzenie domu przytułku dla starców i kalek w Sokalu.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 10. lipca 1902 L. 1371 polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu, ażeby nawiązał rokowania z miastami, w których szpitale się znajdują w kierunku:

a) Czy wobec niedawno obowiązującej ustawy o przynależności, miasta nie byłyby skłonne zakładać domów przytułku i pracy?

b) Czy za umówionem jednostkowym wynagrodzeniem a nawet za pewnym ewentualnem przyczynieniem się do kosztów budowy, miasta nie zawarłyby z Wydziałem krajowym umowy o przyjmowanie do takich zakładów:

1. chorych, którzy ambulatoryjnie mogliby być leczonymi;
2. uzdrowieńców, którzy dla przyczyn formalnych szpitale zalegają.

W wykonaniu tej uchwały, nawiązał Wydział krajowy rokowania w wskazanym przez Wysoki Sejm kierunku. Rokowania te dały następujący rezultat.

Prawie wszystkie miasta uznały w zasadzie potrzebę budowy domów przytułku i pracy, większa jednak ich część (18) uchyliła się w zupełności od budowy tych domów z powodu braku funduszków. Reszta zaś miast, o ile wogóle dały odpowiedź, byłaby skłonna wejść w dalsze rokowania z Wydziałem krajowym, jednakowoż z jednej strony zbyt wygórowane żądania w kierunku przyczyniania się do kosztów budowy z funduszu krajowego, z drugiej strony różnorodność warunków, pod jakimi budowa miałaby nastąpić, skłoniły Wydział krajowy do wstrzymania dalszych kroków do czasu, w którym sprawa budowy tych domów przytułku i wynikających stąd korzyści dla funduszków szpitalnych będzie mogła być oparta na pewnych danych, zebranych drogą praktycznego doświadczenia.

Sposobność do takiego doświadczenia, daje Wydział powiatowy w Sokalu, w którego siedzibie podobny zakład już się znajduje.

Jeszcze bowiem w roku 1898 ufundowała Rada powiatowa w Sokalu „Powiatowy dom przytułku dla starców i kalek“ w Sokalu, przeznaczając na ten cel stosowną realność z ogrodem wartości 14.000 koron i kapitał lokowany w publicznych papierach wartości 40.000 koron. Dom ten utworzony stosownie do siły finansowej powiatu sokalskiego pierwotnie tylko na 12 ubogich przynależnych do powiatu Sokalskiego okazał się za szczupły wobec zgłaszającej się wielkiej ilości ubogich kalek.

To też Wydział powiatowy w Sokalu, chcąc tej potrzebie zadość uczynić, z drugiej strony zachęcony powyższą uchwałą Wysokiego Sejmu zapewnijającą mu

ewentualnie pomoc finansową, postanowił rozszerzyć istniejący dom przytułku na 60 osób (30 mężczyzn, 30 kobiet) i powierzyć pielęgnację starców i kalek Siostrom i Braciom Alberta, którzy podjęli się prowadzenia tego zakładu pod tym jednak warunkiem, że zakład znacznie rozszerzonym będzie.

Nie posiadając na rozszerzenie tego domu żadnych dalszych funduszy, wniósł Wydział Rady powiatowej w Sokalu do Wysokiego Sejmu prośbę o udzielenie na ten cel subwencji w kwocie 14.000 koron, motywując głównie prośbę tem, że do zakładu przyjmuje także takich chorych, którzy kwalifikują się do ambulatoryjnego leczenia tudzież chorych nieuleczalnych, co w pewnej mierze umniejsza kosztą leczenia w szpitalu sokalskim, obciążające z reguły fundusz krajowy.

W załatwieniu powyższej prośby Wydział Rady powiatowej w Sokalu, powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu dnia 3. października 1903 następującą uchwałę:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu przeprowadzić rokowania z Wydziałem powiatowym w Sokalu, na jakich warunkach mógłby szpital sokalski odsyłać swoich uzdrowieńców, chorych ambulatoryjnie leczonych i nieuleczalnie chorych do domu przytułku.“

„Po przeprowadzeniu rokowań, przyjdzie Wydział krajowy na najbliższej sesji sejmowej z konkretnym wnioskiem, czy i jaką kwotą ma się przyczynić kraj do rozszerzenia domu przytułku w Sokalu.“

Wykonując tę uchwałę Wysokiego Sejmu, wdrożył Wydział krajowy piśmie z dnia 10. grudnia 1903 l. 101097 rokowania z Wydziałem powiatowym w Sokalu, wynik jednak tych rokowań, — o którym niżej będzie mowa — nie mógł być przedłożony Wysokiemu Sejmowi w ciągu ubiegłej sesji, ponieważ odpowiedź Wydziału powiatowego w Sokalu zawierająca uzasadnienie żądanej subwencji i zobowiązania co do przyjmowania odsełanych ze szpitala chorych nadeszła dopiero w czasie trwania sesji sejmowej. Celem przyspieszenia merytorycznego załatwienia tej sprawy postawił poseł Wincenty Kraiński na dniu 14. października 1904 l. 1327 naglący wniosek przyznania powiatowi sokalskiemu z budżetu roku 1905 subwencji w ryczałtowej kwocie 12.000 koron na częściowe pokrycie kosztów założenia i rozszerzenia domu przytułku dla starców i kalek w Sokalu.

Wniosek ten przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu uchwałą z dnia 10. listopada 1904 do możliwego uwzględnienia lub sprawozdania.

Wskutek rokowań wdrożonych z Wydziałem powiatowym w Sokalu — o których już wyżej wspomniano — przedłożył Wydział powiatowy:

1. plan i kosztorys tudzież rachunek wykonanej już adaptacji, dawnego budynku Rady powiatowej i szopy na pawilon męski i żeński dla pomieszczenia prebendaryuszy tudzież Sióstr i Braci Alberta posługujących ubogim;

2. plan sytuacyjny i kosztorys mających się dobudować jeszcze budynków w oddziale męskim a to separatki i mieszkania dla Braci;

3. plan i kosztorys kaplicy zakładowej dla prebendaryuszy, uzasadniając tymi kosztorysami potrzebę wydatku 12.000 koron na rozszerzenie domu przytułku.

Zarazem oznajmił Wydział powiatowy gotowość przyjmowania do tego domu przytułku chorych nieuleczalnych i rekonwalescentów wychodzących ze szpitala sokalskiego, tudzież chorych wymagających ambulatoryjnego leczenia za dzienną jednostkową opłatą 60 halerzy z funduszu krajowego.

Pragnąc uzyskać podstawę do ocenięcia, czy szpital powszechny w Sokalu odniósłby jakąś poważniejszą korzyść z umowy zobowiązującej powiat. dom przytułku do przyjmowania chorych, wymagających ambulatoryjnego leczenia, rekonwalescentów i nieuleczalnych, polecił Wydział krajowy Dyrekcyi szpitala w Sokalu przedłożenie wykazu statystycznego tego rodzaju chorych.

Jakkolwiek dla braku odpowiednich zapisków, szpital nie mógł dać dokładnego wykazu i tylko w przybliżeniu niektóre cyfry ułożył, to nie ulega żadnej wątpliwości, że do domu przytułku mogliby być odsyłani: 1) rekonwalescenci przed samem opuszczeniem szpitala, 2) nieuleczalni, którzy chwilowo kuracyi szpitalnej potrzebowali i zwłaszcza 3) tacy chorzy, którzy nie potrzebując stałej opieki szpitalnej, mogą się leczyć ambulatoryjnie.

Korzyść jednak poważniejszą mógłby stąd odnieść szpital tylko wówczas, jeśliby mógł stale liczyć na możność umieszczenia pewnej liczby tego rodzaju chorych a więc gdy w domu przytułku będzie stale wyznaczoną pewna liczba łóżek (przynajmniej 15) dla chorych ze szpitala odsełanych. W takim bowiem dopiero razie można oczekiwać, że przez odsełanie do domu przytułku takich chorych, umniejszy się liczba dni leczenia w szpitalu i zostanie zastąpiona liczbą dni w przytulisku o niższej taksie dziennej od taksy szpitalnej i że choć w części zapobieży się tak powszechnie występującemu przepełnieniu szpitala.

Uwzględniając ewentualne korzyści, jakieby szpital, względnie fundusz krajowy, z umowy o przyjmowanie wyżej pomienionych chorych do domu przytułku odniósł, a nadto zważając, że dom ten jako pierwszy z tego rodzaju zakładów mógłby być wzorem na urządzenie i prowadzenie takichże zakładów i w innych miastach mieszczących w sobie szpitale, dla nas zaś probieżem czy rzeczywiście ziściłby oczekiwane stąd dla szpitala korzyści, wreszcie z uwagi, że dom przytułku w Sokalu jako instytucja humanitarna, na której założenie powiat nie szczędził ofiar i trudu, zasługuje ze wszech miar na poparcie kraju, sądzi Wydział krajowy, że przyznanie powiatowi sokalskiemu subwencji na rozszerzenie tego domu w wysokości 10.000 koron jest wskazaniem, jednakże tylko pod tym warunkiem, że Wydział powiatowy w Sokalu umową zobowiąże się do przyjmowania do domu przytułku rekonwalescentów, chorych nieuleczalnych tudzież chorych wymagających ambulatoryjnego leczenia i w tym celu wyznaczy stale pewną ilość łóżek, których liczba (najmniej 15) oraz wynagrodzenie jednostkowe (najwyżej 60 h. dziennie) później drogą umowy unormowane zostanie.

Wydział krajowy przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sejm upoważnia Wydział krajowy do wypłacenia Wydziałowi powiatowemu w Sokalu z Rubr. 59 *b* budżetu na rok 1906 10.000 (dziesięć tysięcy) koron na rozszerzenie powiatowego domu przytułku dla starców i kalek w Sokalu, jeśli Reprezentacya powiatu Sokalskiego umową zobowiąże się wyznaczyć odpowiednią liczbę łóżek dla odsełanych ze szpitala powszechnego w Sokalu nieuleczalnie chorych, rekonwalescentów i chorych leczących się w szpitalu ambulatoryjnie i dać im całkowite utrzymanie za wynagrodzeniem i pod warunkami z Wydziałem krajowym umówionymi.

Z Rady Wydziału Krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkim Księstwem Krakowskim.

Marszałek krajowy

S. Badeni m. p.

Sprawozdawca:

Mieczysław Onyszkiewicz m. p.

Członek Wydziału krajowego.

